

Gordana Jerabek

Dobitnici „Nagrade Vicko Andrić“ za 2022. godinu

Na sjednici Odbora „Nagrade Vicko Andrić“, održane 7. lipnja. 2023. godine, u Ministarstvu kulture i medija RH, donesene su odluke o dodjeli ove visoke strukovne nagrade za 2022. godinu. Nagrada za životno djelo dodijeljena je povjesničaru umjetnosti i nekadašnjem ravnatelju Konzervatorskog odjela u Splitu dr. sc. Josipu Belamariću za iznimna dostignuća u proučavanju i očuvanju kulturne baštine. Godišnja nagrada dodijeljena je povjesničarki umjetnosti i konzervatorici Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode prof. Ani Vranić Rob za sustavni rad na inventarizaciji i valorizaciji groblja Mirogoj koji je u potpunosti definiran 2022. godine. Nagrada za doprinos lokalnoj zajednici dodijeljena je prof. Tiboru Martanu za neumornu predanost i značajan doprinos u obogaćivanju kulturnog života lokalne zajednice.

Odluku o nagrađenima donio je Odbor „Nagrade Vicko Andrić“ u sastavu: Tomislav Petrinc - predsjednik Odbora, Lidija Nikočević, Zdenka Predrijevac, Viki Jakaša Borić, Tajana Pleše, Vesna Pascuttini-Juraga, Mirna Sabljak, Tatjana Horvatić i Radoslav Bužančić. Odluka o nagrađenima donesena je s velikom pozornošću i poštovanjem rada svih predloženih kandidata. Stručnost i temeljito promišljanje Odbora, osigurali su da se nagrade dodijele zaslužnim pojedincima čije su aktivnosti imale značajan utjecaj i čiji su doprinosi bili iznimno vrijedni za očuvanje i promociju kulturne baštine te unapređenje lokalne zajednice. Nagrađeni laureati kao primjeri izuzetnih zalaganja i vrhunskih ostvarenja uvijek nas iznova inspiriraju ali i podsjećaju na važnost kulturne baštine kao temelja našeg identiteta i naslijeđa te nužnost njenog promicanja i očuvanja.

OBRAZLOŽENJE DODJELE „NAGRADE VICKO ANDRIĆ“ ZA ŽIVOTNO DJELO DR. SC. JOSIPU BELAMARIĆU

Josip Belamarić rođen je u Šibeniku 1953. godine, u Splitu je završio Klasičnu gimnaziju a na Sveučilištu u Zagrebu interfakultetski studij povijesti umjetnosti i muzikologije nakon čega je magistrirao i doktorirao na Filozofskom fakultetu istog sveučilišta (sl. 1)

Od 1979. godine radio je u službi za zaštitu spomenika kulture u Splitu, a od 1991. do 2009. godine obavljao je dužnost ravnatelja Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture (današnji Konzervatorski odjel Ministarstva kulture

i medija) u Splitu gdje je zajedno sa suradnicima uspio riješiti dugogodišnji problem sjedišta Konzervatorskog odjela i preseliti službu zaštite na današnju adresu u Porinovoj ulici. Od 1985. do 1996. godine predavao je ikonologiju na studiju koji je prethodio današnjem studiju povijesti umjetnosti u Splitu. Od 2010. godine zaposlen je u Institutu za povijest umjetnosti, kao voditelj Centra Cvito Fisković u Splitu a iste godine izabran je u zvanje znanstvenog savjetnika. Za vrijeme rada u konzervatorskoj službi dao je golem doprinos razvitku struke i zaslužan je za brojne prestižne konzervatorske zahvate.

Usavršavao se na više znanstvenih institucija u Europi, dok je zadnju stipendiju dobio 2007. godine za rad na Villa I Tatti, Harvardskom centru za talijanske renesansne studije. Objavio je brojna izdanja knjiga te niz priloga i studija o urbanoj povijesti dalmatinskih gradova, kao i o srednjovjekovnoj i renesansnoj umjetnosti. Urednik je časopisa *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji* u vremenskom periodu od 1992. do 2011. godine i časopisa *Mogućnosti* od 1984. do 2000. godine. Postavio je niz značajnih izložbi. Najranija je „Pustinja Blaca na Braču“ (1981.) dok je najrecentnija „Dalmatinska Zagora, nepoznata zemlja“ (2007.). Moramo spomenuti i njegove velike zasluge za upis trogirске povijesne jezgre, Starogradske polja, a potom i sinjske Alke na Listu UNESCO-ovog Popisa svjetske baštine. Godine 2001. je kao urednik izložbe „*Tesori della Croazia*“ koja je bila postavljena u Veneciji, dobio nagradu za konzervatorski pothvat godine „Vicko Andrić“. Zajedno s konzervatorima Vanjom Kovačić i Radoslavom Bužančićem vodio je restauraciju renesansne kapele bl. Ivana u trogirskoj katedrali za koju je nagrađen nagradom „Europa nostra“ 2003. godine. Moramo spomenuti i njegov velik i značajan projekt obnove Radovanova portala. Godine 2009. dodijeljena mu je nagrada HAZU za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća unutar Republike Hrvatske u području likovnih umjetnosti. Za iznimne zasluge u kulturi predsjednik Tuđman odlikovao ga je ordenom Danice s likom Marka Marulića.

Izbor iz bibliografije

Knjige

Split i Dioklecijanova palača na slikama danskih slikara Johana Petera Kornbecka i Christiana Frederika Emila Eckardta // Split and Diocletian's Palace by the Danish Painters Johan Peter Kornbeck and Christian Frederik Emil Eckardt, Split: Muzej grada - Institut za povijest umjetnosti, 2020. (83 str.)

1 Josip Belamarić – dobitnik „Nagrade Vicko Andrić“ za životno djelo (foto: P. Brajević, 2023.)

Marmontova cesta na Biokovu poviše Brela. Brela: Turistička zajednica Općine Brela, 2019. (71 str.)

The Marmont Road on Biokovo Over Brela. Brela: Turistička zajednica Općine Brela, 2019. (71 str.)

La route de Marmont sur la montagne de Biokovo au-dessus de Brela. Brela: Turistička zajednica Općine Brela, 2019. (71 str.)

Biskupska palača u Dubrovniku. Dubrovnik: Dubrovačka biskupija, 2018. (58 str.)

The Stonea of Eastern Adriatic, Split: Javna ustanova ReraSD, 2017. (128 str.)

The Sphinx of Split's Peristyle. Željka Šteficek, Jeremy J. White (trl.) Zagreb: AGM, 2017.

Sfinga na splitskom Peristilu. Zagreb: Zagrebački holding, Podružnica AGM, 2016.

Sinjska alka: kulturno-povijesni vodič. Sinj: Viteško alkarsko društvo Sinj, 2015.

Kamen istočnog Jadrana. Split: Javna ustanova ReraSD, 2015.

Kamen naš svagdašnji, Split, 2013. (244 str.)

Studije iz starije umjetnosti na Jadranu, sv. III., Biblioteka znanstvenih djela Književni krug, Split, 2012. (461 str.)

Studije iz starije umjetnosti na Jadranu, sv. II., Biblioteka znanstvenih djela, Književni krug, Split, 2012. [695 str.]

Dalmacija. Kulturno-povijesni vodič, Turistička naklada, Zagreb, 2012. [140 str.]

Gaius Aurelius Valerius Diocletianus Pius Felix Invictus Augustus i njegova palača u Splitu, Muzej grada Splita, Split, 2012. [80 str.]

Šolta. Kulturno-povijesni vodič po otoku, Turistička naklada, Zagreb, 2011. [72 str.]

Pouke baštine za gradnju u hrvatskom priobalju, Zagreb, 2007. (urednik i uvodna studija)

Freud u Splitu. Neomaurska kuća na splitskoj obali, Ex libris (serija Patrimonium Croaticum), Split – Zagreb, 2006.

Osnutak grada Korčule, Ex libris (serija Patrimonium Croaticum), Zagreb, 2005.

Tesori della Croazia, Venecija, 2001. (urednik i uvodna studija)

Studije iz srednjovjekovne i renesansne umjetnosti na Jadranu, Biblioteka znanstvenih djela, Književni krug, Split, 2001.

Cesare Ripa: Ikonologija, Laus, Split 2000. (urednik i predgovor prijevodu)

Dioklecijanov akvedukt, Split, 1999. (urednik i uvodna studija)

Split, od palače do grada, Split, 1997.

Stare i rijetke knjige iz knjižnice Klasične gimnazije u Splitu (s Ingom Šegvić-Belamarić), Split, 1995.

Gospe od Zvonika, Društvo konzervatora Hrvatske, Zagreb 1991.

Poglavlja u knjigama i katalozima

The villa in renaissance Dubrovnik – ars ubi naturam perfecit apta rudem (where art has tamed the wild nature), u: *From Riverbed to Seashore. Art on the Move in Eastern Europe and the Mediterranean in the Early Modern Period*, ur. Alina Payne, Brill in Leyden, 2021.

Diocletian's Palace: Villa, Sacrum Palatium, Villa-Cum-Factory, Chateau?, u: *Late Antique Palatine Architecture. Palaces and Palace Culture: Patterns of Transculturation* (ACSHA 5). Ur.: Lynda Mulvin i Nigel Westbrook. Brepols Publishers, 2019., str. 77-94.

Marian shrines along the Dalmatian coast in the Middle Ages and Early Modern Period, u: *The Ways of the Misericordia: Arts, Culture and Marian religious paths between East and West*, (ur.) Maria Stella Calò Mariani, Anna Trono, Galatina: Mario Congedo, 2017., str. 107-134.

Der Diokletianspalast. Natuknica u: Die Geschichte der Kunst in Ost-Mitteleuropa vom 4. bis zum 10. Jahrhundert, ed. Christian Lübke & Matthias Hardt vol. 1, GWZO - Geisteswissenschaftliches Zentrum Geschichte und Kultur Ostmitteleuropas e.V. an der Universität Leipzig, 2017.

The Flesh Tones in the Evangelistarium Traguriense from Trogir Chapter Archive, u: *Inkarnat und Signifikanz : das menschliche Abbild in der Tafelmalerei von 200 bis 1250 im Mittelmeerraum*, (ur.) Yvonne Schmuhl, Esther P. Wipfler, München: Lehrstuhl für Restaurierung, Kunsttechnologie und Konservierungswissenschaft, Technische Universität München [et al.], 2017., str. 536-549. (s Žanom Matulić Bilac)

Sveti Vlaho: životopis, legende, povijesni motivi izbora dubrovačkog zaštitnika, u: *Sv. Vlaho u povijesti i sadašnjosti*, (ur.) Pavica Vilač, Dubrovnik: Dubrovački muzeji, 2014., str. 26-41.

Cloth and Geography : Town Planning and Architectural Aspects of the First Industry in Dubrovnik in the 15th Century, u: *Dalmatia and the Mediterranean : Portable Archaeology and the Poetics of Influence*, (ur.) Alina Payne, Leiden - Boston: Brill, 2014., vol. 1., str. 268-309.

The Beginnings of modern Dubrovnik. Town planning and architectural aspects of the first industry in Dubrovnik in the 15th century, u: *Portable Archaeology and the Poetics of Influence: Croatia and Mediterranean*, (ur.) Alina Payne, Koninklijke Brill nv, Leiden, 2013., 268-309.

Meštrovićev Zdenac života, u: *Meštrovićev Zdenac života u Splitu*, (ur.) A. Krstulović Opara, katalog izložbe u atriju Hrvatskog narodnog kazališta, 3. svibnja – 15. kolovoza 2013., Split, 2013., 17-22.

Sveti Vlaho: životopis, legende, povijesni motivi izbora dubrovačkog zaštitnika, u: *Sv. Vlaho u povijesti i sadašnjosti*, (ur.) P. Vilač, monografija izložbe Dubrovačkih muzeja, Dubrovnik, 2013.

Niccolò di Giovanni Fiorentino, enciklopedijski članak u: *Dizionario Biografico degli Italiani*, zajedno s prof. Anne Markham Schulz, Istituto della Enciclopedia Italiana – Treccani, 2012.

Gotička Sedes sapientiae iz svetišta splitske katedrale i njena barokna transformacija, u: *Kapucinski samostan i svetište Gospe od Pojšana u Splitu*, (ur.) A. Duplančić, Split, 2010., 203-210.

Majstor raspela svete Klare, u: *Kapucinski samostan i svetište Gospe od Pojšana u Splitu*, (ur.) A. Duplančić, Split, 2009., 203-210.

Nikola Božidarević, u: *Croatia. Aspects of Art, Architecture and Cultural Heritage*, (ur.) John Julius Norwich, Frances Lincoln Publishers Ltd, London, 2009., 110-121.

Konzervatorski panoptikum Davora Domančića, u: *Davor Domančić, Zavičajni album (Sabrane studije i članci)*, (ur. i pril.) J. Belamarić, Književni krug, Split – Matica hrvatska, Hvar, 2008., 5-13.

Dalmatinska zagora – nepoznata zemlja (predgovor monografiji izložbe), (ur.) J. Belamarić i M. Grčić, Zagreb, 2007., 17-41.

Barokizacija kapele sv. Ivana Trogirskog, u: *Umjetnički dođiri dviju jadranskih obala u 17. i 18. stoljeću*, (ur.) V. Marković i I. Prijatelj-Pavičić, Književni krug, Split, 2007., 273-298.

Kapela bl. Ivana Trogirskoga, u: *Hrvatska renesansna*, (ur.) M. Jurković i A. Erlande-Brandenburg, katalog izložbe, Zagreb – Chateau d'Ecouen, 2004., 135-156.

Gotička kultura u Dalmaciji, u: *Paolo Veneziano. Stoljeće gotike na Jadranu*, Zagreb, 2004: 15-24.

La Dalmazia nella storia della pittura dal Duecento al Quattrocento, u: *Paolo Veneziano*, katalog izložbe, Rimini, 2002., 33-45.

Križani iz Krstilnice župnijske cerkve sv. Jurija v Piranu, u: *Križani iz Pirana / Ptujski oltar Konrada Laiba*, Narodna galerija, Ljubljana, 1999., 6-11.

Il volto di San Giovanni Evangelista di Giovanni Dalmata (Ivan Duknović) nella Cattedrale di Traù, u: *Michelozzo, Scultore e Architetto (1396 – 1472)*, (ur.) G. Morolli, Firenze, 1998., 287-296.

Ranokršćanska sakralna arhitektura Brača, u: *Ranokršćanski spomenici otoka Brača*, Split, 1994., 7-17.

Romanika, u: *Tisuću godina hrvatske skulpture*, (ur.) Igor Fisković i Ante Sorić, katalog izložbe, MGC, Zagreb, 1991., 27-48.

Nota per Biagio di Giorgio da Traù, u: *Biagio di Giorgio da Traù*, katalog izložbe, Venecija, 1989., 34-39.

Radovi u znanstvenim i stručnim, domaćim i međunarodnim časopisima

Profanacija Dioklecijanova groba po Amijanu Marcelinu (XVI, VIII, 3-7), *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, Vol. 44 No. 1 (2019.), str. 409-427.

De coloribus Andreae Buvinae, *Kvartal XV – 1/4* (2018), str. 69-75.

Marijanska svetišta na dalmatinskoj obali u srednjem vijeku i u rano moderno doba, u: *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 43 (2017), str. 233-256.

„Francuska cesta“ na Biokovu poviše Brela, u: *Ars Adriatica*, 7 (2017), str. 251-268.

Rendić-Miočevićeva teza o sadržaju uništenoga središnjeg motiva friza Dioklecijanova mauzoleja, u: *Tusculum : časopis za solinske teme*, vol. 10, no. 2 (2017), str. 67-74.

Kuća u Splitskom statutu – građenje, održavanje, rušenje, u: *Ars Adriatica*, 5 (2015), str. 67–80

Zapažanja o projektima klasicističkog arhitekta Vicka Andrića, u: *Adrias*, 18, 2012., 203-224.

Ostava srebrnog posuda pronađena 1493. na putu prema Prosiku kraj Solina, u: *Radovi Instituta za povijest umjetnosti*, 36, 2012., 83-92.

Jedna Albertijeva pathos-formula u kapeli bl. Ivana Trogiranina, u: *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 42, 2012., 137-159.

Za Vicka Andrića: jedan zvonik više, jedan zvonik manje, u: *Klesarstvo i graditeljstvo*, 3–4, 2010., 77-87.

Prilozi opusu Nikole Vladanova u Šibeniku, u: *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 41, 2005.–2007., 159-185.

Gynaecium Iovense Aspalathos Dalmatiae, u: *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 40, 2004., 5-42.

The date of Foundation and original function of Diocletian's Palace at Split, u: *Hortus artium medievalium*, 9, 2003., 173-185.

Moći Sv. Ivana – trogirski paladij založen u Zadru. Filigran u riznicama dalmatinskih katedrala, u: *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 38, 1999./2000., 151-177.

The First Centuries of Christianity in Diocletian's Palace in Split, u: *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* (Radovi XIII. međunarodnog kongresa za starokršćansku arheologiju, III), Città del Vaticano – Split, 87-89, 1998., 55-68.

Ciborij Marka Andrijića – prijedlog izvornog oblika, u: *Godišnjak grada Korčule*, 3, 1998., 91-96.

Nove potvrde za Dujma Vuškovića, u: *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji* (Petriciolijev zbornik), 36, 1997., 31-42.

Duknovićev sv. Ivan Evanđelist u kapeli bl. Ivana Trogirskoga, u: *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 37, 1997., 155-181.

Nikola Božidarević, u: *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 34, 1994., 121-140.

Hektorovićev Tvrdalj u okviru renesansne ladanjske arhitekture na hrvatskoj obali, u: *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 34, 1994., 169-192.

Ovum Struthionis, simbol i aluzija na škrinji sv. Šimuna u Zadru (1380) i na pali Piera della Francesce za Federica da Montefeltra, u: *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji* (zbornik radova u čast Krune Prijatelja), 32, 1992., 321-350.

Capsella reliquiarum (1160.) iz sv. Kuzme i Damjana u Kaštel Gomilici, u: *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 31, 1991., 41-60.

Ciklus mjeseci Radovanovog portala na katedrali u Trogiru, u: *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 30, 1990., 95-143.

Šutnja Protomajstora bazilike San Marco u Veneciji – razriješena, u: *Radovi Instituta za povijest umjetnosti*, 12-13, 1988./1989. (temat posvećen Milanu Prelogu), 97-107.

Gotičko raspelo iz Kotora, u: *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 26, 1986./1987., 119-155.

Franjevačka crkva i samostan na Otoku kod Korčule, u: *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 23, 1983., 149-191.

Siringa u svojoj ilirskoj postojbini, u: *Arti musices*, 14/1, 1983., 23-32.

Novootkriveni zabat predromaničke oltarske pregrade u Trogiru, u: *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, 75, 1981., 157-162.

Metastasijevi stihovi u skladbama iz Glazbenog arhiva splitske katedrale, u: *Arti musices*, 11/2, 1980., 157-201.

Jedan prijedlog za šest Chiozzotta u Korčuli, u: *Bulletin JAZU*, 2, 1980., 107-116.

Konzervatorski odjel u Splitu

OBRAZLOŽENJE DODJELE GODIŠNJE „NAGRADE VICKO ANDRIĆ“ KONZERVATORICI ANI VRANIĆ ROB ZA SUSTAVNI RAD NA INVENTARIZACIJI I VALORIZACIJI GROBLJA MIROGOJ

Ana Vranić Rob, rođena je 1972. godine u Zagrebu, diplomirala je 1997. povijest umjetnosti te češki jezik i književnost na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (sl. 2). Od 1998. godine zaposlena je u Gradskom zavodu za zaštitu spomenika kulture i prirode u Odjelu za istraživanje, zaštitu i mjere zaštite nepokretnih kulturnih dobara; od 2022. voditeljica je Odjela za dokumentaciju: bavi se evidentiranjem, istraživanjem, dokumentiranjem, valorizacijom i zaštitom nepokretnih kulturnih dobara te vođenjem evidencije i dokumentacije nepokretnih,

2 Ana Vranić Rob – dobitnica godišnje „Nagrade Vicko Andrić“ za 2022. godinu (foto: P. Brajević, 2023.)

pokretnih i nematerijalnih kulturnih dobara, posebice baza podataka i GIS-a.

Vezano uz temu javnih spomenika od 1998. kontinuirano radi na evidentiranju, istraživanju, dokumentiranju, valorizaciji i zaštiti javnih spomenika u Gradu Zagrebu kao i praćenju stanja i poslovima vezanim za planiranje i provođenje zaštitnih radova te konzervatorskog nadzora prilikom njihove obnove. U cilju zaštite i očuvanja javnih spomenika kontinuirano surađuje s muzejima, galerijama, arhivima, knjižnicama, udrugama i drugim ustanovama u kulturi (s Arhivom za likovne umjetnosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti suradnja na revalorizaciji zaštićenih spomenika i spomen-obilježja u Gradu Zagrebu i evidenciji i valorizaciji groblja Mirogoj).

Član je radne skupine koju vodi Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije Sveučilišta u Zagrebu, a koja provodi istraživački projekt Hrvatske zaklade za znanost pod nazivom

„Razvoj novih rješenja za karakterizaciju i zaštitu brončane kulturne baštine izložene vanjskom okolišu“ (projekt HRZZ IP-2019-04-5030, 2020.-24.).

U toku svoje dugogodišnje karijere najviše se profilirala u informacijsko-dokumentacijskim poslovima, gdje je samostalno izradila niz baza podataka koje su i danas u redovitoj upotrebi u Gradskom zavodu:

Odjel za nepokretne i zaštitu prirode

baza „Nepokretna KD i priroda“ i baza „Inventarizacija građevina unutar zaštićenih cjelina“, kao i ostale baze za npr. GUP, PPGZ, PP Medvednica, DPU- razno;

baza „Groblje Mirogoj“;

baza podataka javnih spomenika Grada Zagreba i dr.

Odjel za pokretne

„Pokretna i nematerijalna KD“ — skupna baza;
„Umjetnine u vlasništvu grada Zagreba“

Odjel za dokumentaciju

baza elaborata Zavoda

U svom predanom i sistematičnom radu, koji je rezultirao temeljnom informacijsko- dokumentacijskom infrastrukturom Zavoda, posebice se ističe dugogodišnji rad Ane Vranić Rob na evidentiranju, dokumentiranju i valorizaciji cjelokupnog graditeljskog kompleksa groblja Mirogoj, kao i pojedinačnih grobova. Kroz svoj dosadašnji rad evidentirala je i obradila ukupno 59.706 grobova. Rad na GIS-u groblja Mirogoj za potrebe inventarizacije i valorizacije grobnih mjesta na groblju Mirogoj započela je 2007.-2009., a nastavila 2021. s konačnim ciljem izrade konzervatorske podloge za groblje Mirogoj.

Taj mukotrpan i samozatajni rad, konačno je izašao na vidjelo kroz provedbu projekta Ministarstva kulture i medija s podrškom Europe Nostre, kada je Povijesni kompleks groblja Mirogoj uvršten na popis sedam najugroženijih europskih lokaliteta kulturne baštine za 2021. godinu (7 Most Endangered), gdje se dokumentacija koju je kolegica Vranić Rob sustavno prikupljala i obrađivala, pokazala temeljnim izvorom za sve buduće aktivnosti vezane uz provedbu projekta, ali i daljnji sustavni rad na valorizaciji i očuvanju groblja Mirogoj.

Za potrebe navedenog projekta kolegica Vranić Rob provela je pilot-istraživanje na pet odabranih grobnih polja na Mirogoju, različitih konfesija — židovske, pravoslavne, protestantske, muslimanske i katoličke — kako bi komparativnom analizom utvrdila trendove propadanja pojedinih dijelova groblja po konfesijama te omjere sačuvanih grobova iz različitih faza razvoja groblja Mirogoj, čime je ustanovila da su predominantni grobovi na cijelom groblju oni koji datiraju iz razdoblja od 1950. do 1990. godine i nemaju posebnih spomeničkih vrijednosti, nego pripadaju standardnoj produkciji toga doba (oko 50%), dok je izvornih povijesnih grobova iz najranije faze Mirogoja sačuvano tek 15-ak %. Ovi hvalevrijedni podaci dobar su temelj i putokaz za valorizaciju cjelokupnog kompleksa i određivanje smjera i načina zaštite Mirogoja.

Konzervatorici Ana Vranić Rob zaslužno je pripala prestižna godišnja nagrada Vicko Andrić za 2022. godinu. Njezin izniman doprinos na dokumentiranju kulturne baštine općenito, a posebice njezin predani rad na inventarizaciji i valorizaciji groblja Mirogoj, donio je posve novu dimenziju u poimanju vrijednosti i percepcije ovog kulturno-povijesnog spomenika. Ana Vranić Rob svijetli je primjer stručnosti, inventivnosti i predanosti u području očuvanja naslijeđa Republike Hrvatske.

Lana Križaj

OBRAZLOŽENJE DODJELE „NAGRADE VICKO ANDRIĆ“ ZA DOPRINOS LOKALNOJ ZAJEDNICI TIBORU MARTANU

Tibor Martan, diplomirani etnolog i profesor pedagogije te sveučilišni specijalist dramske pedagogije, cijeli svoj život posvetio je zaštiti i očuvanju narodnih običaja na području Grada Novog Marofa u Varaždinskoj županiji (sl. 3).

Od 2006. godine zaposlen je u Osnovnoj školi Visoko, gdje radi na poslovima stručnog suradnika pedagoga. Uz to je voditelj Školske etnografske zbirke i Etnografske skupine učenika te doprinosi uključivanju predmetne zbirke u nastavne sadržaje. Koordinator je provedbe međunarodnog projekta Eko-škole i koordinator provedbe UNICEF projekta „Za sigurno i poticajno okruženje u školama“. U okviru Učeničke zadruge „Lipa“ radi na poticanju učenika na prezentaciju vlastitih proizvoda, a Zadruga postiže i zapažene rezultate na različitim županijskim i državnim smotrama. Od 2019. godine voditelj je Općinske etnografske zbirke.

Predsjednik je Kulturno-umjetničke udruge „Magda i Luisa“, osnovane 2017. godine, koja sudjeluje na brojnim manifestacijama koje promiču vrijednosti nematerijalne kulturne baštine.

Primarni je cilj udruge promocija lika i djela Luise grofice Erdody (upoznavanje s humanitarnim i kulturno-umjetničkim radom grofice) te promocija lika i djela seoske djevojčice Magde (upoznavanje s načinom života djeca u prvoj polovici 20. st.). Udruga je nositelj pedagoških programa „Magdičin božićni cmrek“ upoznavanja mlađih naraštaja s tradicijskom kulturom predaka. Kroz udrugu aktivno surađuje s internet-skim portalom „Oblizeki“ na promociji tradicijske kuhinje Varaždinske županije, istražuje kuhinju i piše članke, objavljuje recepte i fotografije. Budući da je aktivno uključen u izradu suvenira utemeljenih na kulturno-povijesnoj baštini visočkog kraja, sudjeluje u izradi i promociji jestivog suvenira „Kruščići grofice Luise“, koji je osmišljen prema zapisima iz Spomenice pučke škole u Madžarevu prema kojem je grofica Luisa darivala djecu kruhom.

Od 2019. godine udruga organizira posebnu smotru tradicijskih ukrasa od krep papira pod nazivom *Festival kinča*, koja je vrlo dobro prihvaćena, a ideja je proširiti sudjelovanje i na međunarodnoj razini.

Pored toga, član je brojnih lokalnih udruga (Etno udruga Greben, Kulturno-umjetničko društvo „Braća Radić“ Visoko, Kulturno-umjetničko društvo „Marof“ iz Novog Marofa, Zajednica kulturno-umjetničkih udruga Varaždinske županije) kroz koje nastoji implementirati baštinske priče u odgojno-obrazovni proces, turističku promociju, ali i osvijestiti potrebu za očuvanjem kulturne baštine i tradicijske kulture.

Kao član Etno udruge Greben iz Madžareva bio je koordinator provedbe i idejni začetnik pedagoško-edukativnog programa „Život i običaji u starinskoj hiži“, a čiji je cilj upoznavanje predmeta koji su stanovništvu služili u svakodnevnom

3 Tibor Martan – dobitnik „Nagrade Vicko Andrić“ za doprinos lokalnoj zajednici za 2022. godinu (foto: P. Brajević, 2023.)

životu, izrada i ovladavanje njihovom uporabom. Također, bio je koordinator provedbe i idejni začetnik terensko-dokumentarističkog istraživanja „Jurjevo v međerofske fare“ kao i istraživanja tradicijskog odijevanja i rekonstrukcije narodne nošnje Madžareva i okolica. Nositelj je pedagoškog programa „Magdina hiža – radionice tradicijskog graditeljstva“, čiji je cilj upoznavanje i savladavanje tehnike gradnje načinom ljeskova pruća i gline, tj. tehnikom pletara, kao i upoznavanje materijala i oruđa nužnih za njegovu izvedbu. Organizator je manifestacije „Dani pere“ te voditelj Etno parka Gradišće.

Idejni je začetnik i organizator projekta Visočko kulturno i kreativno ljeto (cilj projekta je upoznati djecu i mlade s osobitostima tradicijske kulture kroz kreativno-edukativne radionice tijekom ljetnih praznika).

U KUD-u „Marof“ voditelj je dramske družine „Videki“, a u KUD-u „Braća Radić“ Visoko, voditelj dramske družine „Ozana“ te se bavi postavljanjem na scenu narodnih običaja vezanim uz određene blagdane i običaje životnog ciklusa čovjeka.

Tibor Martan idejni je začetnik i koordinator više manifestacija: kulturno-vjerska manifestacija Dani službenice Božje Marice Stanković, koja promiče lik i djelo službenice Božje Marice Stanković kroz izložbenu djelatnost, koncert duhovne glazbe i recital duhovne poezije; „Vilinsko igrišće“ kod zvonika sv. Ivana Krstitelja u Kamenj Gorici, koja promiče narodna vjerovanja u mitska bića, a provodi se kroz radionice, dramska uprizorenja i folklorne nastupe te izložbe.

Suraduje s brojnim muzejskim, kulturnim te odgojno-obrazovnim ustanovama s kojima radi na organizaciji izložbi, radionica i predavanja s etnografskom tematikom.

Autor je brojnih stručnih tekstova u časopisima, knjigama i monografijama:

- Novomarofski zbornik, Ogranak matice hrvatske Novi Marof
- Monografija Župe sv. Vida i sv. Jurja Madžarevo
- Duh zajedništva, vjerski list, Novi Marof
- Monografija Visoko – u nastajanju (Narodni život i običaji)
- Monografija Grada Novog Marofa (Tradicijska arhitektura i Jurjevski običaji)
- Dječje folklorno predstavljanje, Zbornik stručno-znanstvenog skupa Kazališni amaterizam u Hrvatskoj, Hrvatski sabor kulture, Zagreb, 2021.
- Tradicijske lutke, Čitanka udruge VENDI, Ludbreg, 2022.

- Enciklopedija Hrvatskog zagorja – stručni suradnik
Sudjelovao je na ostvarenju niza izložbi:

Etnografska izložba „Od Cvijetnice do uskrša“, Dragonožec, 2005.

Etnografska izložba „Od konoplje do platna“, Madžarevo 2008.

Etnografska izložba „Škrinja u svadbenim običajima“, Madžarevo, 2010.

Etnografska izložba „Narodni običaji novomarofskog kraja“, otvorenje Kulturnog centra Ivan Rabuzin u Novom Marofu, 2012.

Etnografska izložba „Kruh u narodnim običajima“, Osnovna škola Visoko, 2014.

Etnografska izložba „Pratili Vas anđeli“, Kulturni centra „Ivan Rabuzin“, Novi Marof, 2021.

„Kinč nije kič“, Etnografski muzej u Zagrebu, 2022.

Spomenimo još i suradnju s Odsjekom pučke i predajne kulture Hrvatske radiotelevizije gdje kao stručni suradnik sudjeluje u snimanju dokumentarnih filmova na području Varaždinske županije: „Slava i Sveti Jaki“ 2015. i „Tak je bilo na Sesvete“ 2020. godine.

Dobitnik je plakete „Kalman Mesarić“ za dramsko stvaralaštvo Hrvatskog sabora kulture za dramski tekst „Žabica“, a vrijednost dramskog teksta „Žabica“ potvrdila je i nagrada za očuvanje baštine koju je osvojio na Festivalu hrvatske pučke drame.

Fascinira nas angažman, posvećenost i strast kojom Tibor Martan već godinama neumorno pristupa svakom aspektu vrijednosti tradicijske kulturne baštine. Njegova trajna predanost i entuzijazam prema očuvanju naslijeđa su izvanredni i neizmjerljivo inspirirajući. Svojim jedinstvenim doprinosom nesebično obogaćuje našu zajednicu i širi svijest o bogatstvu i vrijednosti tradicijske kulturne baštine te mu „Nagrada Vicko Andrić“ za doprinos lokalnoj zajednici zaslužen pripada.

Ivančica Peharda